

УДК 372.881.111

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2025.4.7>

Л. В. КОРОЛЬЧУК

кандидат економічних наук,

доцент кафедри іноземної та української філології,

Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: l.korolchuck@lutsk-ntu.com.ua

<http://orcid.org/0000-0002-2821-476X>

ІНТЕГРАЦІЯ ШІ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

У статті здійснено наукове обґрунтування педагогічно доцільних підходів до інтеграції технологій штучного інтелекту у викладання іноземної мови за професійним спрямуванням в закладах вищої освіти. Актуальність дослідження зумовлена прискореною цифровою трансформацією освіти, євроінтеграційними орієнтирами розвитку України та зростанням вимог до професійної іншомовної комунікації випускників. На основі аналізу сучасних наукових джерел, нормативно-правових документів, а також міжнародних аналітичних і статистичних даних окреслено дидактичний потенціал штучного інтелекту як системоутворювального чинника модернізації іншомовної професійної підготовки.

У дослідженні запропоновано багаторівневу модель інтеграції штучного інтелекту у навчальний процес з вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням, що охоплює підготовчий, навчальний, оціночний та рефлексивний рівні. Модель ґрунтується на поєднанні комунікативно-діяльнісного, студентоцентрованого та формувального підходів і передбачає збереження ключової ролі викладача як координатора, наставника та гаранта академічної якості. Показано, що використання штучного інтелекту сприяє персоналізації навчання, моделюванню автентичних професійних комунікативних ситуацій, забезпеченню ефективного формувального зворотного зв'язку та розвитку іншомовної комунікативної, професійної й когнітивної гнучкості здобувачів вищої освіти в контексті навчання впродовж життя.

Піднято проблему необхідності аналізу технічних, економічних, педагогічних і етичних обмежень інтеграції штучного інтелекту, зокрема ризиків надмірної автоматизації навчання, недостатньої підготовки викладачів та питань академічної доброчесності. Отримані результати формують методологічну основу для подальшої експериментальної апробації запропонованої моделі та її адаптації до різних галузей професійної підготовки.

Ключові слова: штучний інтелект; іноземна мова за професійним спрямуванням; вища освіта; цифрова трансформація освіти; навчання впродовж життя; педагогічне моделювання.

Поставлення проблеми. Сучасний етап розвитку вищої освіти характеризується прискореною цифровою трансформацією навчального процесу та активним упровадженням інноваційних технологій. У цьому контексті особливого значення набувають технології штучного інтелекту (ШІ), які дедалі ширше інтегруються в освітнє середовище та формують нові запити до змісту, форм і методів навчання, зокрема у сфері викладання іноземних мов.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю постійного оновлення методики викладання іноземної мови за професійним спрямуванням (English for Specific Purposes, ESP) в умовах євроінтеграційних процесів України. Інтеграція до європейського освітнього та професійного простору передбачає

гармонізацію підходів до мовної підготовки, посилення її практичної та професійної орієнтації, а також формування здатності здобувачів вищої освіти до ефективної іншомовної комунікації в міжнародному середовищі. Це актуалізує потребу в пошуку нових дидактичних інструментів, здатних оперативно реагувати на зміни професійних контекстів і вимог ринку праці.

Додатковим чинником актуальності виступають глобальні технологічні зрушення, пов'язані зі стрімким розвитком інтелектуальних цифрових систем і наближенням так званої технологічної сингулярності, що дедалі частіше осмислюється в міждисциплінарному науковому дискурсі [Korolchuk 2019 : 28; Lazareva 2019 : 120; Van de Ven & Ferraro 2025 : 5482]. За цих умов система вищої освіти

постає перед необхідністю завчасної адаптації до майбутніх трансформацій, спрямованої на мінімізацію потенційних ризиків і формування в здобувачів освіти здатності до мовної, професійної та когнітивної гнучкості.

У цьому контексті особливої значущості набуває положення стандартів вищої освіти України щодо формування здатності до навчання впродовж життя як ключової загальної компетентності. Застосування технологій штучного інтелекту в освітньому процесі, зокрема у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням, актуалізує потребу наукового осмислення їх ролі в забезпеченні перманентного оновлення мовних і професійних компетентностей відповідно до динамічних змін сучасного та майбутнього професійного середовища [Міністерство освіти; European Train. 2021].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження сучасних наукових джерел засвідчує зростаючий інтерес дослідників до проблеми інтеграції технологій штучного інтелекту в освітній процес закладів вищої освіти, зокрема у сфері викладання іноземних мов за професійним спрямуванням. У працях 2022-2025 років ШІ дедалі частіше розглядається не лише як допоміжний цифровий інструмент, а як системоутворювальний чинник трансформації методики мовної підготовки, орієнтованої на потреби майбутньої професійної діяльності здобувачів вищої освіти [Голуб та ін. 2024].

У національному науковому дискурсі значна увага приділяється дидактичному потенціалу штучного інтелекту в контексті модернізації іншомовної підготовки у вищій школі. Так, у дослідженні М. Андреевої [Андреева 2024] ШІ трактується як інструмент інтенсифікації навчального процесу, що забезпечує персоналізацію освітніх траєкторій, автоматизований адаптивний зворотний зв'язок та розвиток автономії здобувачів освіти. Авторка обґрунтовує тезу про відповідність використання ШІ концепції навчання впродовж життя, яка визначена однією з ключових загальних компетентностей стандартів вищої освіти України.

Специфіка застосування технологій штучного інтелекту в професійно орієнтованому навчанні іноземних мов висвітлюється у праці

З. Дзюбати [Dziubata 2024], присвяченій викладанню ESP у закладах аграрно-технічної освіти. Дослідниця доводить, що інтелектуальні системи здатні моделювати автентичні фахові комунікативні ситуації, здійснювати автоматизовану адаптацію навчального контенту до професійної галузі та сприяти формуванню здатності студентів до ефективного іншомовного спілкування в реальних виробничих і міжкультурних контекстах. Такий підхід безпосередньо корелює з євроінтеграційними орієнтирами та зростаючими вимогами до професійної мобільності випускників.

Коллективне дослідження на чолі з Н. Пономаренко [Пономаренко та ін. 2024] зосереджене на аналізі впливу ШІ-технологій на формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти. Автори відзначають позитивний вплив інтелектуальних систем на розвиток лексичних, граматичних і дискурсивних навичок, а також на підвищення навчальної мотивації. Водночас наголошується на необхідності науково обґрунтованого методичного супроводу використання ШІ з метою запобігання поверхневому або формалізованому засвоєнню мовного матеріалу.

Міжнародні дослідження доповнюють національний науковий дискурс емпіричними даними щодо ефективності використання ШІ в курсах ESP. Зокрема, у роботі І. Ляшенко та ін. [Liashenko et al. 2025] доведено, що інтеграція інтелектуальних систем у навчання студентів науково-технічних спеціальностей позитивно впливає як на результати іншомовної підготовки, так і на засвоєння фахового змісту, сприяючи міждисциплінарній інтеграції мовної та професійної освіти. В свою чергу, дослідження Ф. Деві [Dewi 2025] акцентує увагу на педагогічних стратегіях інтеграції генеративного штучного інтелекту у викладання іноземних мов. Авторка підкреслює, що ефективність використання ШІ значною мірою залежить від рівня цифрової та методичної готовності викладачів, а також від сформованості у студентів навичок критичного й етично відповідального використання інтелектуальних інструментів у професійному іншомовному спілкуванні.

Узагальнення проаналізованих джерел дає підстави стверджувати, що сучасна наукова

література визнає високий трансформаційний потенціал штучного інтелекту у викладанні іноземної мови за професійним спрямуванням. Водночас недостатньо розробленими залишаються питання системного методичного забезпечення інтеграції ШІ з урахуванням стандартів вищої освіти України, євроінтеграційних векторів розвитку та прогнозованих технологічних трансформацій майбутнього. Це зумовлює необхідність подальших наукових розвідок, спрямованих на обґрунтування педагогічно доцільних моделей використання штучного інтелекту в професійно орієнтованій іншомовній підготовці.

Метою дослідження є наукове обґрунтування педагогічно доцільних підходів до інтеграції технологій штучного інтелекту у викладання іноземної мови за професійним спрямуванням у закладах вищої освіти з урахуванням стандартів вищої освіти України, євроінтеграційних орієнтирів та сучасних і прогнозованих технологічних трансформацій, а також розроблення багаторівневої моделі використання ШІ, спрямованої на розвиток іншомовної комунікативної, професійної та когнітивної гнучкості здобувачів вищої освіти в контексті навчання впродовж життя.

Результати та дискусії. Емпіричні дані міжнародних аналітичних оглядів та соціологічних опитувань свідчать про стрімке зростання масштабів використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі на різних рівнях освіти. Згідно з узагальненими статистичними показниками (таблиця 1), переважна більшість здобувачів освіти вже інтегрували інструменти ШІ у свою навчальну діяльність: у глобальному вимірі 86% студентів повідомляють про використання ШІ у навчанні, при цьому понад половина з них (54%) звертаються до таких технологій на регулярній, щотижневій основі. Особливо високі показники зафіксовано у Великій Британії, де частка студентів університетів, що використовують інструменти штучного інтелекту, сягає 92%.

Показовим є також активне застосування генеративного штучного інтелекту в процесах виконання та оцінювання навчальних завдань: 88% опитаних студентів визнають викорис-

тання таких інструментів у контексті навчального оцінювання. Це свідчить не лише про технологічну адаптацію молоді, а й про трансформацію традиційних підходів до організації навчальної діяльності та контролю результатів навчання.

Водночас статистика демонструє зростання ролі ШІ і з боку педагогічних працівників. За даними опитувань у США, близько 60% учителів уже інтегрували інструменти штучного інтелекту у свою професійну діяльність, проте лише третина з них використовує такі технології на регулярній основі (щонайменше раз на тиждень). Найпоширенішими напрямками застосування ШІ серед викладачів є створення навчальних матеріалів і завдань (37-38%), а також використання адаптивних освітніх платформ і навчальних ігор з елементами штучного інтелекту (51-61%).

Разом із тим, дані вказують на наявність суттєвих викликів, пов'язаних із недостатнім рівнем формальної підготовки педагогів до використання ШІ: зокрема, у Великій Британії 74% учителів зазначають відсутність системного навчання з питань застосування інтелектуальних технологій в освіті. Паралельно з цим значна частка учнів і студентів (близько 70%) розглядає володіння навичками роботи з ШІ як ключову компетентність для майбутнього професійного розвитку. В цілому, наведені статистичні дані підтверджують, що технології штучного інтелекту вже стали невід'ємним елементом сучасного освітнього середовища, формуючи нові умови для викладання іноземної мови за професійним спрямуванням та актуалізуючи потребу в науково обґрунтованому осмисленні їх дидактичного потенціалу.

У контексті стрімкого зростання використання технологій штучного інтелекту (ШІ) студентами та викладачами виникає потреба у системному та педагогічно обґрунтованому підході до інтеграції цих технологій у викладання іноземної мови за професійним спрямуванням (ESP). Науково-методологічною основою такого підходу є поєднання комунікативно-діяльнісного, студентоцентрованого та формувального підходів, що дозволяє забезпечити автентичність професійного дискурсу, персоналізацію навчання та регулярний зво-

Показники інтеграції ШІ у навчальний процес

Показник	Значення	Що саме вимірюється
Студенти, що використовують ШІ для навчання	86%	Опитані студенти (глобально) повідомили, що використовують штучний інтелект у навчанні [Resourcera 2025]
Студенти, що використовують ШІ щотижня	54%	Частка студентів, що щотижня використовують AI у навчанні [Resourcera 2025]
Студенти у Великій Британії, що використовують AI	92%	Опитані студенти університетів Великої Британії [Anara 2025]
Студенти, що використовували генеративний AI для оцінювання	88%	Частка студентів, що застосовували AI для оцінювання (завдань) [Anara 2025]
Використання AI серед К–12 учнів (США)	54%	Частка учнів К–12 у США, що повідомили про використання AI для роботи в школі [Originality 2025]
Використання AI серед учителів США	60%	Частка К–12 вчителів у США, які інтегрували штучний інтелект у навчання [Resourcera 2025]
Використання AI серед учителів щонайменше раз на тиждень	32%	Частка учителів, що використовують AI щотижня [Youngstown 2024]
Використання AI серед учителів щомісяця або рідше	28%	Частка учителів з меншою частотою використання [Youngstown 2024]
Учителі, що повідомили про використання AI для створення навчальних матеріалів	37-38%	Частка учителів, що використовують AI для створення завдань/матеріалів [Shalwa 2024]
Використання адаптивних платформ та ігор із AI	51-61%	Частка вчителів, що використовують платформи/ігри на AI [Resourcera 2025]
Вчителі без формальної підготовки щодо AI	74% (UK)	Частка викладачів, що не отримували формального навчання AI [aGoStudent 2025]
Частка учнів UK 10–16 років, що використовують AI	35%	Європейська вибірка із GoStudent Future of Education Report [bGoStudent 2025]
Частка учнів, що визнають AI важливою навичкою для майбутнього	~70%	Підтримка ідеї AI як важливої навички [aGoStudent 2025]

ротний зв'язок щодо прогресу студентів. Для систематизації процесу інтеграції ШІ пропонується багаторівнева модель, яка охоплює підготовчий, навчальний, оціночний та рефлексивний рівні (Таблиця 2).

На *підготовчому рівні* ШІ використовується для генерації та адаптації навчальних матеріалів, включаючи галузеві словники, автентичні тексти та вправи, що відповідають рівню мовної підготовки студентів. Викладач, у свою чергу, здійснює відбір і методичну адаптацію матеріалів, контролює їх відповідність цілям курсу та академічним стандартам, що забезпечує високу якість навчального контенту та ефективну персоналізацію ресурсів.

На *навчальному рівні* ШІ дозволяє моделювати професійні комунікативні ситуації, такі як ділові переговори, презентації або рольові ігри, адаптовані до конкретної спеціальності студентів. Це створює безпечне та інтерактивне середовище для практики професійного мовлення. Викладач виконує функції модератора, контролює зміст завдань і коректність

виконання, забезпечуючи педагогічну підтримку та наставництво.

На *оціночному рівні* пропонується застосування ШІ для формувального супроводу письмових та усних робіт. Технологія може перевіряти граматику, стилістичну точність, використання термінології та пропонувати рекомендації щодо вдосконалення текстів. При цьому фінальна оцінка та педагогічне тлумачення результатів залишаються за викладачем, що гарантує академічну відповідальність і контроль якості оцінювання.

На *рефлексивному рівні* ШІ виконує функцію аналітика: він відстежує прогрес студентів, аналізує типові помилки та надає індивідуальний зворотний зв'язок, що стимулює самостійне вдосконалення мовних і професійних компетенцій. Викладач консультує студентів щодо ефективного використання ШІ та спрямовує їхні дії на усвідомлене застосування інструментів для навчання.

Таким чином, запропонована модель інтеграції ШІ забезпечує послідовне та органічне включення технологій штучного інтелекту

Рівні інтеграції ІІІ у навчальний процес ESP

Рівень інтеграції	Роль ІІІ	Роль викладача
Підготовчий	Генерація та адаптація навчальних матеріалів, створення галузевих словників, адаптація текстів до рівня студентів	Відбір і методична адаптація матеріалів, контроль якості та відповідності освітнім цілям
Навчальний	Моделювання професійних комунікативних ситуацій (переговори, презентації, рольові ігри), адаптація сценаріїв до спеціальності	Модерація, наставництво, контроль змісту та коректності виконання завдань
Оціночний	Формувальний супровід письмових і усних завдань: перевірка граматики, стилю, термінології, рекомендації щодо покращення текстів	Фінальна оцінка, методичне тлумачення результатів, педагогічна підтримка
Рефлексивний	Аналіз помилок, надання індивідуального зворотного зв'язку, відстеження прогресу та динаміки освоєння професійної лексики	Консультування, допомога студентам у свідомому використанні ІІІ для самостійного вдосконалення мовних і професійних компетенцій

на всіх етапах навчального процесу. Вона поєднує технологічні можливості з педагогічними принципами ESP, створюючи умови для персоналізованого, автентичного та ефективного навчання іноземної мови за професійним спрямуванням, одночасно зберігаючи ключову роль викладача як координатора, наставника та гаранта академічної якості. Дана модель демонструє системний та послідовний підхід до використання технологій у навчанні ESP, дозволяє забезпечити координацію всіх ключових етапів навчального процесу, водночас зберігаючи роль викладача як координатора, наставника та гаранта академічної якості. Практична значущість моделі полягає у персоналізації навчання, створенні автентичних професійних комунікативних ситуацій, забезпеченні ефективного формувального зворотного зв'язку та розвитку комплексних мовних і професійних компетенцій студентів.

Разом із тим, інтеграція ІІІ у навчальний процес ESP пов'язана з певними обмеженнями та викликами. Серед технічних труднощів – недостатня сумісність існуючих освітніх платформ із новітніми AI-інструментами, високі вимоги до обчислювальних ресурсів та потенційні збої у роботі програмного забезпечення. Економічні обмеження включають витрати на ліцензії, підготовку педагогічного персоналу та оновлення навчальної інфраструктури. Педагогічні ризики полягають у можливій надмірній залежності студентів від автоматизованих рішень, недостатньому роз-

витку критичного мислення та ризику формування поверхневих навичок. Додатково існують соціальні та етичні аспекти, такі як захист персональних даних студентів і дотримання принципів академічної доброчесності при використанні генеративного ІІІ для оцінювання та створення завдань.

Врахування цих обмежень є критично важливим для ефективного впровадження моделі, адже дозволяє збалансувати технологічні можливості з педагогічними принципами ESP і забезпечити довгострокову стійкість та адаптивність освітнього процесу. Попри існуючі виклики, запропонований підхід створює методологічно обґрунтовану основу для системної інтеграції ІІІ, що сприяє підвищенню якості навчання, розвитку професійної компетентності студентів та адаптації освітнього процесу до вимог сучасного професійного середовища.

Висновки. Таким чином, за допомогою застосування методів теоретичного аналізу та узагальнення наукової літератури, аналізу нормативно-правових документів у сфері вищої освіти, порівняльного аналізу міжнародних аналітичних і статистичних даних, а також методу педагогічного моделювання обґрунтовано педагогічно доцільні підходи до інтеграції технологій штучного інтелекту у викладання іноземної мови за професійним спрямуванням у закладах вищої освіти та розроблено багаторівневу модель використання ІІІ, спрямовану на розвиток іншомовної комунікативної, професійної та когнітивної гнуч-

кості здобувачів освіти в контексті навчання впродовж життя.

Разом із тим результати дослідження окреслюють широке коло перспектив подальших наукових розвідок. Перспективними напрямками є експериментальна апробація запропонованої моделі інтеграції ШІ в курсах ESP для різних галузей професійної підготовки; розроблення критеріїв та індикаторів оцінювання сформованості іншомовної професійної компетентності в умовах використання інтелектуальних

цифрових систем; дослідження впливу генеративного штучного інтелекту на розвиток критичного, метакогнітивного та етичного мислення здобувачів вищої освіти; обґрунтування моделей підготовки викладачів до педагогічно виваженого та відповідального використання ШІ; а також аналіз ролі інтелектуальних технологій у формуванні здатності до навчання впродовж життя з урахуванням прогнозованих технологічних трансформацій сучасного та майбутнього професійного середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андреева М. Роль штучного інтелекту у вивченні іноземної мови студентами закладів вищої освіти. *Молодь і ринок*. 2024. № 12(232). DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.320502>.
2. Голуб Т. Р., Коваленко О. О., Жигжитова І. М., Котковець А. Л. Штучний інтелект у педагогіці: вивчення іноземної мови у вищій освіті. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2024. № 4. С. 50–56. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.4.7>.
3. Пономаренко Н., Тимченко Г., Неустроева Г. Вплив штучного інтелекту на вивчення іноземної мови. *Витоки педагогічної майстерності*. 2024. № 34. С. 185–189. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2024.34.318106>.
4. Dziubata Z. Application of AI Technologies in Teaching ESL and ESP at Agro-Technical Higher Educational Institutions. *Pedagogical Discourse*. 2024. № 35. P. 14–18. DOI: <https://doi.org/10.31475/ped.dys.2024.35.02>.
5. Liashenko I., Chepeliuk N., Rumiantseva O. Enhancing ESP for STEM students: AI tools and their effects on language and content learning. *Philological Treatises*. 2025. Vol. 17, No. 1. P. 284–293. DOI: [https://doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17\(1\)-25](https://doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17(1)-25).
6. Dewi F. Leveraging Generative AI in ELT: Teachers' Integration Strategies and Pedagogical Adaptations. *Journal of Languages and Language Teaching*. 2025. Vol. 13, No. 2. P. 600–615. DOI: <https://doi.org/10.33394/jollt.v13i2.13670>.
7. Van de Ven A., Ferraro F. Large language models: Assessment for singularity. *AI & Society*. 2025. Advance online publication. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00146-025-02271-4>.
8. Korolchuk L. V. World economy on the threshold of technological singularity: “Global steps” to avoid potential threats. *Economic Forum*. 2019. № 3. P. 12–18. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/4752>.
9. Lazareva M. L. On the threshold of technological singularity: human readiness to the new stage of evolution. *Anthropological Measurements of Philosophical Research*. 2019. № 14. P. 119–131. DOI: <https://doi.org/10.15802/ampr.v0i14.141907>.

ДЖЕРЕЛА

1. Anara. AI in education statistics: Student use of generative AI [Електронний ресурс]. 2025. Режим доступу: <https://anara.com/blog/ai-in-education-statistics> (дата звернення: 14.12.2025).
2. aGoStudent. Future of education report: AI in education statistics [Електронний ресурс]. 2025. Режим доступу: <https://insights.gostudent.org/en/ai-in-education-statistics> (дата звернення: 14.12.2025).
3. bGoStudent. Statistics of students using AI [Електронний ресурс]. 2025. Режим доступу: <https://insights.gostudent.org/en/statistics-of-students-using-ai> (дата звернення: 14.12.2025).
4. Shalwa. AI in Education: 2025 Statistics Reveal the Future of Learning [Електронний ресурс] / Artsmart. 2024. Режим доступу: <https://artsmart.ai/blog/ai-in-education-statistics-2025/> (дата звернення: 14.12.2025).
5. Originality.AI. AI in education statistics [Електронний ресурс]. 2025. Режим доступу: <https://originality.ai/blog/ai-in-education-statistics> (дата звернення: 14.12.2025).
6. Resourcera. AI in education statistics [Електронний ресурс]. 2025. Режим доступу: <https://resourcera.com/data/artificial-intelligence/ai-in-education-statistics/> (дата звернення: 14.12.2025).
7. Youngstown State University. AI teaching statistics: Usage and trends [Електронний ресурс]. 2024. Режим доступу: <https://online.ysu.edu/degrees/education/msed/ai-teaching-statistics-usage-and-trends/> (дата звернення: 14.12.2025).
8. Міністерство освіти і науки України. Затверджені стандарти вищої освіти [Електронний ресурс] : офіц. вебсайт. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzeni-standarti-vishchoi-osviti> (дата звернення: 14.12.2025).

9. European Training Foundation. National Qualifications Framework of Ukraine [Electronic resource]. 2021. Mode of access: <https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2021-11/ukraine.pdf> (дата звернення: 14.12.2025).

REFERENCES

1. Andrieieva, M. (2024). Rol' shchuchnoho intelektu u vyvchenni inozemnoyi movy studentamy zakladiv vyshchoyi osvity [The role of artificial intelligence in learning foreign languages by higher education students]. *Molod' i rynok*, 12(232). <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.320502>
2. Holub, T. R., Kovalenko, O. O., Zhygzhytova, I. M., & Kotkovets, A. L. (2024). Shchuchnyy intelekt u pedahohitsi: vyvchennya inozemnoyi movy u vyshchiiy osviti [Artificial intelligence in pedagogy: Learning foreign languages in higher education]. *Akademichni studiyi. Series "Pedahohika"*, 4, 50–56. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.4.7>
3. Ponomarenko, N., Tymchenko, H., & Neustroyeva, H. (2024). Vplyv shchuchnoho intelektu na vyvchennya inozemnoyi movy [The impact of artificial intelligence on learning foreign languages]. *Vytoky pedahohichnoyi maysternosti*, 34, 185–189. <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2024.34.318106>
4. Dziubata, Z. (2024). Application of AI technologies in teaching ESL and ESP at agro-technical higher educational institutions. *Pedagogical Discourse*, 35, 14–18. <https://doi.org/10.31475/ped.dys.2024.35.02>
5. Liashenko, I., Chepeliuk, N., & Rumiantseva, O. (2025). Enhancing ESP for STEM students: AI tools and their effects on language and content learning. *Philological Treatises*, 17(1), 284–293. [https://doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17\(1\)-25](https://doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17(1)-25)
6. Dewi, F. (2025). Leveraging generative AI in ELT: Teachers' integration strategies and pedagogical adaptations. *Journal of Languages and Language Teaching*, 13(2), 600–615. <https://doi.org/10.33394/jollt.v13i2.13670>
7. Van de Ven, A., & Ferraro, F. (2025). Large language models: Assessment for singularity. *AI & Society*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s00146-025-02271-4>
8. Korolchuk, L. V. (2019). World economy on the threshold of technological singularity: "Global steps" to avoid potential threats. *Economic Forum*, 3, 12–18. <https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/4752>
9. Lazareva, M. L. (2019). On the threshold of technological singularity: Human readiness to the new stage of evolution. *Anthropological Measurements of Philosophical Research*, 14, 119–131. <https://doi.org/10.15802/ampr.v0i14.141907>

SOURCES

1. Anara. (2025). AI in education statistics: Student use of generative AI. Retrieved December 14, 2025, from <https://anara.com/blog/ai-in-education-statistics>
2. aGoStudent. (2025). Future of education report: AI in education statistics. Retrieved December 14, 2025, from <https://insights.gostudent.org/en/ai-in-education-statistics>
3. bGoStudent. (2025). Statistics of students using AI. Retrieved December 14, 2025, from <https://insights.gostudent.org/en/statistics-of-students-using-ai>
4. Shalwa, Artsmart. (2024). AI in education: 2025 statistics reveal the future of learning. Retrieved December 14, 2025, from <https://artsmart.ai/blog/ai-in-education-statistics-2025/>
5. Originality.AI. (2025). AI in education statistics. Retrieved December 14, 2025, from <https://originality.ai/blog/ai-in-education-statistics>
6. Resourcera. (2025). AI in education statistics. Retrieved December 14, 2025, from <https://resourcera.com/data/artificial-intelligence/ai-in-education-statistics/>
7. Youngstown State University. (2024). AI teaching statistics: Usage and trends. Retrieved December 14, 2025, from <https://online.yosu.edu/degrees/education/msed/ai-teaching-statistics-usage-and-trends/>
8. Ministry of Education and Science of Ukraine. (n.d.). Approved higher education standards. Retrieved December 14, 2025, from <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzeni-standarti-vishchoi-osviti>
9. European Training Foundation. (2021). National qualifications framework of Ukraine. Retrieved December 14, 2025, from <https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2021-11/ukraine.pdf>

L. V. KOROLCHUK

PhD in Economics,

*Associate Professor at the Department of Foreign and Ukrainian Philology,
Lutsk National Technical University, Lutsk, Ukraine*

E-mail: l.korolchuck@lutsk-ntu.com.ua

http://orcid.org/0000-0002-2821-476X

INTEGRATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE FOR SPECIFIC PURPOSES

The article provides a scholarly substantiation of pedagogically sound approaches to integrating artificial intelligence technologies into the teaching of a foreign language for specific purposes in higher education institutions. The relevance of the study is determined by the accelerated digital transformation of education, Ukraine's European integration priorities, and the growing demands for graduates' professional foreign-language communication skills. Based on the analysis of contemporary academic sources, regulatory and legal documents, as well as international analytical and statistical data, the didactic potential of artificial intelligence is outlined as a system-forming factor in the modernization of professionally oriented foreign language training.

The study proposes a multilevel model for integrating artificial intelligence into the educational process of teaching a foreign language for specific purposes, encompassing preparatory, instructional, assessment, and reflective levels. The model is grounded in a combination of communicative-activity, student-centered, and formative approaches and presupposes the preservation of the teacher's key role as a coordinator, mentor, and guarantor of academic quality. It is demonstrated that the use of artificial intelligence contributes to the personalization of learning, the simulation of authentic professional communicative situations, the provision of effective formative feedback, and the development of foreign-language communicative, professional, and cognitive flexibility of higher education students in the context of lifelong learning.

The article raises the issue of the need to analyze technical, economic, pedagogical, and ethical limitations of artificial intelligence integration, including the risks of excessive automation of learning, insufficient teacher training, and issues of academic integrity. The obtained results form a methodological basis for further experimental validation of the proposed model and its adaptation to various fields of professional training.

Key words: artificial intelligence; foreign language for specific purposes; higher education; digital transformation of education; lifelong learning; pedagogical modeling.

Дата першого надходження статті до видання: 20.11.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.12.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.12.2025